

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 11. bipartita. De eodem Evangelio In Beelzebub Principe demoniorum ejicit dæmonia, &c. Prima pars, de blasphemia Pharisæorum, simulque de dæmonum principatu, agit. Secunda explicat responsum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

& venenum ei infudit, sic & ipsi operante demone loquax Evæ filias decipiunt, & illas, secum perducunt. O demonium pessimum! Exi ab eis, & obmutescite, jubente Christo castitatis auctore.

Hic perit omnes demonium loquax habentes, dum ad poenitentiam tribunal accedunt, obmutescunt; demonium tunc mutum eos possidet, quia nesciunt se accusare de detractionibus & susurrationibus, de juramentis & calumniis, de maledictionibus & injuriis prolatis in proximum, de blasphemis in Deum, de impuris & scandalosis verbis; imò conantur hæc omnia excusare, & Levitari ascribere, sicque nullas crebro faciunt confessiones.

5. **Hæretici** Dæmonium loquax habent hæretici, qui impia doctrina veritati obnituntur, simplicesque fideles verbosa facundia decipere percontant. Immo adeo à loquaci demone possidentur, ut linguam suam venenatam exerant contra Deum, columbæque. Ipsi enim participant de illo demone he-

13. **Apoc.** *Datum est ei et loquens magna, & aperuit os suum in blasphemiam ad Deum, blasphemare nomen ejus, & tabernaculum ejus, & eos qui in caelo habitant. Aperit enim os contra Deum, facientes eum auctorem peccati; contra ejus tabernaculum, id est contra Euchaistiam, contra Virginem Mariam, contra Ecclesiam, denique contra ipsos cælestes.*

Cum Lutherus adhuc Erfordiae in Conventu Augustinianorum ageret, & hæc Dominica Quadragesima Evangelium istud decantaretur in templo: *Erat Jesus ejiciens demonium, & illud erat mutum; illic isistat amentis & à demone possessi se in terra volutans, contenta voce exclamare coepit: Non sum ego, Non sum ego.* Utique demonium in ipso erat, sed non mutum, quia vox ejus impia eum doctrina venenata variis Orbis Provinciis erat pervasura, & defectionem à vera Christi fide multis perfusurura. Unde illi pessimum dicere idem quod S. Paulus Eliam Mago Proconsulem Sergium Paulum à veritate avertere conanti. *O plene omni dolo*

13. **Act.** *& omni fallacia sui diaboli, inimice omnia justitia, non desino subvertere vias Domini rectas: & nunc accedens Domini super te, & erit cæcus.* Ad tempus cæcus est. Cæcus est corpore Elias, ita pronunciantem Paulo: in æternum autem cæcus effectus est mente Lutherus, qui noluit esse mutus, ita decernente Domino. Et jugiter manus Domini percurrens super illum erit, quia hic digitum Dei ejicientem demonia attendere nolit.

Hæresis comparatur ranæ. Existimant quoque nonnulli ipsum designatum fuisse, ubi dicitur: *Et vidi prodire de ore draconis, & de ore bestie, & de ore Pseudoprophetae spiritus tres immundus in modum ranarum.* Tres enim ranæ re-

16. **Apoc.** *Et indicant tres sectas quæ à Luthero & Lutheranis promanarunt. Prima est Anabaptistarum, quorum parens fuit Rotmannus antea Lutheranus. Secunda est Sacramentarium, quorum auctor fuit Carolostadius, à quo Zvinglius & Calvinus orti sunt. Tertia est Protestantium, quorum Dux*

fuit Melancthon. Ranæ autem comparatur hæresis, ob immunditiam, ob loquacitatem, ob contumaciam & importunitatem. Ranæ enim obsecrante loquaces, obstrepere, continuum edunt clamore, loquax sane, alperum & importunam, ac molestum. Quibus apte designatur spiritus immundus & loquax hæreticarum & Pseudopropheta, qui multos convocat ad obstitendum, & obstitendum Christo: sed inefficaci id est consilio, quia tandem eos qui ad prælium & conspirationem convocati sunt, disperdere solet Deus & excindere. Quapropter ibidem etiam subditur: *Sunt spiritus demoniorum facientes signa, & procedunt congregare Reges in prælium, ad diem magnum omnipotentis Dei.*

EADEM DOMINICA.

Liber II. triplicita.

In Beelzebub Principe demoniorum ejicit demonia, &c. Luc. 13.

Turbæ ex pietate sequentes Dominum admittuntur, ejectione demonio muto, surdo, caeco, virtutis divina: opus hic agnoscitentes, dum cæcus videt, dum surdus audit, dum mutus loquitur & Deus glorificat, dum possessus à demone liberatur, & Christi Liberatoris sui se subjicit virtuti. Utrique *Dignus Dei hic; & miratio dextera excelso.* Interim Scribæ & Pharisei, qui tantum miraculam negare ob-evidentiam non poterant, impervicillissima & perfidissima interpretatione conantur illud evertere & contemnere, dicentes: *In Beelzebub Principe demoniorum ejicit demonia.* Judicium istud temerarium & execrabilis interpretatio de radice procedit odii & invidia. Solet enim cor invidia infectum omne alterius bonum opus vituperare. Si humilitati vacat, vitem & abjectum reputat: si pius est, dicit hypocritam; si abstimens, vocat avarum; si patiens, pusillanimitatem æstimat & ignavum. *Vide fusi de judicio temerario que tractavi in Horto Pass. tom. 3. tract. 4. lect. 35. curia ibi dicta huc referri possunt.* Itaque hoc invidia innatum est, pessime de aliis judicare. Sic ab initio sæculi invidus Cain male judicat de Abel, Esau de Jacob, fratres de Joseph, Saul de Davide, Phariseis similiter quequid in Christo divinum erat & sublime displicet, nam frequenter de Christo dixerunt, demonium habere, cum divinam deberent in ipso agnoscere potestatem. *Qui*

Simila.

agnitudine male affectus est, etiam cibum optimum in venenum convertit: sic illi passione invidiae agri & indispolti mortem inde eliciunt, unde alii eliciunt sanctatem. Ex eodem flore fugit araneus, fugit & apis; araneus in virus convertit, & apis in mel & favum. Sic ex istis Salvatoris dictis & factis, boni in melius proficiebant, sicut illa mulier quæ exclamabat: *Beatus venter qui te portavit, &c.* Alii vero reprobi in pectus Luc. II. ibant, sicut hi blasphemantes. Similiter cum Christus

Hæresis comparatur ranæ. **Apoc. 16.** **Stephianus** **Lucia** **concord.** **Luthera.**

Christus de Eucharistia differet, alii abeunt murmurantes. Discipuli vero ei adherentes dicunt: Domine ad quem ibimus? Verba vite eterna habes. Vae vobis, o Pharisei, & omnibus qui vos imitantur: quia Vae qui dicitis bonum malum, ponentes lucem tenebris. Vae vobis, qui inflat Saulis reprobi filium David cythara dulcisona divinorum verborum suorum psallentem ut demonium ejiciat, lancea lingue configere nitimini, distortis perinvidiam oculis cum insipientes. Attamen nec oculorum vestrorum invidia, nec lingue vestre maledicentia illi poterit nocere, qui ut recte B. Ennodius epist. 4. Nec honorum facem meritorum maledicentis extinguere potest status. Et si ante tangatur invidi splendore vita pia, umbram venenosa oblocutione extinguit: alicuius reperitur tenebrae qua ad involvendum iubar aptatur: nitorem siderum nec infusa non obruit, ad genium claritatis proficit cum obsecrante conspectu.

Beelzebub quatuor.

4. Reg. 1.

Demonum ordinem suum servant, ut ante lapsum.

Ephes. 6.

Sed quid sibi volunt Pharisei, dum dicunt eum in Beelzebub Principe demoniorum ejicere demonia? Adverte, quia Beelzebub nobile erat & famosum idolum Philistinorum in Accarō, ad quod Ochoffas miserat nuntios qui consulerent de sua infirmitate: ideo Pharisei Beelzebub demonum Principem nominabant, non quod omnium foret Princeps, sed quod tanquam nobiliori demoni alii demones ei subicerentur. Est enim adhuc quidam ordo inter demonia, sive inter spiritus malignos, sicut ante peccatum. Alii enim aliis natura preminent, & tanto preminentiores sunt, quanto in altioris Hierarchie choro fuerunt: nam ceteris naturam eorum non mutavit. Ex omni autem choro aliquos eiecisse, Sanctorum Patrum est sententia, & ita qui ex altiori gradu ceciderunt, naturaliter impetio quodam inferioribus praesunt, & ideo eorum alii adhuc dicuntur Principatus & Potestates. Sic enim loquitur Apostolus. Non est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem, sed adversus Principatus & Potestates mundi retores tenebrarum harum. Fit vero per hanc subordinationem, ut valentiores sint ad nocendum hominibus: sicut rebelles & tumultuarii milites suum etiam Ducem creant, & suos Tribunos, ut firmiter faciat suam rebellionem. Dux ergo eorum est Lucifer (modo Lucifer Dux noctis & tenebrarum) qui in sacris literis, diabolus, draco, Satanas, serpens antiquus nominatur; sub illo deinde subordinati sunt alii, secundum nobilitatem naturae etiam nequitia praevalentes. Atque sicut inter Angelos bonos certa quaedam sunt officia, ad quae specialiter quidam destinantur ex illis a Deo, peculiaria illorum etiam: sunt nomina: Raphael enim qui interpretatur Medicina Dei, imperit sanitatem Gabriel, qui interpretatur Fortitudo Dei, mittitur ad sublimia mysteria nuntianda, Michael, qui interpretatur, Qui ut Dominus Princeps est super Ecclesiam. Sic & inter demones destinantur quidam a suo Rege ad certas functiones & tentationes, praesuntque ceteris sceleribus. Hanc dixere alii Luciferum & Leviathan praesentis superbiae, de quo Ioseph Rex super omnes filios superbiae. Mammoneum autem tritia, Amolam luxuria, Tob 3. Beelzebub gula, P 1. 1. 10 Satanam irae & impatientiae, Tob 1. Behemot acediae, Job 4. Beelzebub invidiae, hic Luc. 13. Haereticus ille praesentis, qui Hebraice Abaddon Graece Apollon, Latine Exterminator dicitur, omnia sacra destrucere & abolere omnites, sacramenta, sacrificium, imagines, vota, purgatorium, Pontificatum; festa, jejunia, traditiones.

Rationali. Evang.

Uterius, sicut diversis Regionibus & Civitatibus diversi praesunt Angeli. meminit enim Daniel cap. 10 Principis Graecorum & Persarum, quos fuisse Angelos S. Greg. docet 17. Mor. c. 7. Sic etiam illi diversi demones quasi Dei praesentis continentur, in idola quandoque adorati ab oecacata populo. Hinc scriptura sacra mentionem facit de Moloch Deo Ammonitarum, 4. Reg. 23. de Dagon Deo Philistinorum, Iud 16 & 1. Reg. 5. de Beelzebub Deo Moabitum, Num. 25. de Baalberith Deo Schemitarum, Iud. 9. de Beelzebub Deo Accaronitarum. Omnes autem hi Diis Gentium Demonia, ut ait Platon. Plurimivero demonum sub nomine Baalcolu voluere, sive sub nomine Beel: idem autem significat quod Dominus, aut Possessor. Unde minatur Dominus, Osee. 2. Auferam nomen Baal de ore vestro. Hinc illa omnia demonum, sive idolorum, in sacris literis Baal quidem simpliciter positum, pro supremo idolo usurpatum fuit inter Palaestinos, cum adjecto autem loci vel officii, inferiora idola designabat. Sic mentio fit de Baal Cad. Iosue 11. Baal Parasim, 2. Reg. 5. Baal Meon, Num. 32. Baal Hermon, Iud. 3. Ite Beel Sephon, Exod. 14. Beelzebub Pl. 105 & hic Beelzebub, quod interpretatur ut idem sit quod Deus & Dominus iudeorum. Si autem dictum putant, quod multae in eius delubro abundarent obcopiosum sanguine hostiarum ibi immolarum. Vel, ut alii dicunt, quia colebatur ut Deus amolens lethales & perniciosas multas, quae incolae agri Accaron infestabant. Haec quatum ad nomen Beelzebub quem Principem demoniorum vocat Pharisaei, & in eius nomine Christum demonia ejicere blasphemant.

Demonum diversi

Blasphemia haeretico-rum.

3. Reg. 18.

Matt. 10

Z z

Beelzeb

Beelzebub vocaverunt, quanta magis domesticos eius?
 Sacrosanctam Eucharistiam idololatriam appellat, Sanctos miracula operantes, Magos vocitant, imagines eorum idoli nomine dehonorant; sicut Spiritum S. blasphemum inveniuntur, propter quam sit ut in peccato suo moriantur, nec eis remittatur, vel in hoc seculo, vel in futuro. Veritati enim obstinata & impenitente mente bellum indicunt. Inerim Deus Ecclesie suae non desit, per Eucharistiam sacrosanctam, per Sanctos suos, per reliquias & imagines sacras, de anno in annum novalescens miracula, tanquam per pallium Eliae Eliaeo relictum, in quo operatur Deus Eliae. Obstruat ergo omne os loquentium iniqua, & tandem oppilet iniquitas os suum, considerans tot canonicationes Sanctorum, in quibus vere & severe examinantur miracula, considerans quoque tot imagines B. Virginis in variis orbis Regibus, miraculis divinis honoratas tot Reliquias & pignora facta, ad quorum praesentiam torquentur demones Veredigitus Dei est hic, & ubi haec peraguntur, illic verum est Regnum Dei, illic agnoscenda est vera Ecclesia Christi, ut ex hoc etiam Evangelio colligitur.

fedictus, possessus à dæmone, maledictum non repensat maledicto. Dicitur olim fuisse nobilis porticus Olympiae dicta Heptaphonon, quia Echo suum septies replicaret. Profecto quidam non ab similes sunt; quia ad unum verbum injuriosum se- pretem reddunt, ad unum maledictum plurima re- vomunt. Melius illis foret audire illud August. *Beas agere, & mala audire regum est;* nam duplicis id meriti est, tum ex operis praesentia, tum ex lin- gua maledicæ patientia. Recte Titus Tacitus Me- tello sibi obreccanti respondit: *Facile est in me dice- re, cum non sim respondurus. Si tu lingua tua Domi- nus es ut quicquid lubet effutias; ego aurium mearum Dominus sum, ut quicquid convenit, audiant inso- fense.* Hinc imitentur Chalcidiani Gentilem, si Chri- stum imitari detrectent.

Pars II.
De respō-
so Chris-
ti ad bla-
spemias
Pharisa-
rum.

Christum, Christus Dominus huic Sacerdotum propudiosae calumniae leniter respondet, nec verbis verba reddit, ut doceat nos contumelias contemnere, nec calumniatorum verba aestimare, quae per se evaneunt, aut in auctorum capita, ut lapis in altum emissus, reincedere solent. Non solemus irasci sterquilino quod foetorem emit- tat, aut cloacae quod fordes reddat, aut sepulchro quod graveolentes vapores exhalet. Sepulchrum patens est guttur improborum, nisi in mortuum & foetidum ab illis exsiliare potest, tu petra trans nares oculos. Sed & hoc confidenda quando iniuste calumnias, premeris *Non est discipulus super Magi- strum.* Vocarunt illum seductorem, ad solatum ser- vorum suorum, quando falso hujus criminis in- stituitur, inquit S. August. in Plal. 63. Audi S. Na- zianz. orat. in Julianum. Cum Julianus per sarcas- tum vocaret Christianos Galileos, sic respondet: *Quid prohiberet nos etiam ad verbum cum simili lude- re cavillare? Et quia à deum nobis deceptus est, idoli an- ti appellare, seu Adonium, seu Tauricrenum? Magna Jese offert copia multa nomina confingendi. Verum cum alvator & Dominus omnium in parcendo con- tumeliosè admodum mansuetus foret, & procerus in- gentibus etiam lacrymas profuderat, plane in con- viciis foret nos tali appellacione indoluisse, aut prodes- tos esse sive à boni decertatione desistisse, plura que fe- cisse sermonem calumniatorum, quam salutem ani- marum. Certe qui maledictus maledicta reddere solent, Christum non imitantur, nec ejus discipuli dici possunt, sed à dæmone loquace uterque agitari censetur, sive qui prius maledicit, sive qui postea maledicta regerit in maledictum. Unde de Christo dicitur: *Qui cum malediceretur, non maledicebat; sed dum vocatur Samaritanus, portator ymi,**

Christus quare Pharisaus respondet. Regna di- cat. Regna privatis discordias everuntur, & la- sciviam e- militia tua per eas excinduntur. Cum autem diabolus vertun- nitur regnum suum; stabilire, quomodo fiet ut tur, unio- damones sibi mutuo adferentur & se se eiciant? Immo & contra feruntur magno consensu in ma- lum regnum suum promoventes; suntq; instar vul- piam Sampsonis, caudis suis colligati, consiliis sic- pellemis ut conspirent in excidium hominum, & frugem Dei prius incendunt. Sed ego ad hoc veni, ut dissolvam opera eorum & consilia, coeque è possessione mea exturbem, & è regno meo eicia- ad tartareas flammis tandem relegandos, & ibi re- gandos. Vere dixit Dominus, omne regnum di- vium non stare, quia origo omnis desolationis discordia est & divisio, sicut & conservationis cau- sa est unio & concordia. Unio lapidem facit do- mum, unio lignorum facit navem, unio tritici & farinae facit panem, unio ovium facit gregem, unio militum facit exercitum, unio populi facit civita- tem; unio fratrum facit familiam felicem, unio subditorum facit consilans regnum, unio & con- cordia humorum facit corpus sanum, unio fidelium facit Ecclesiam militantem, unio Angelorum & beatorum facit Ecclesiam triumphantem. Sic ergo in rebus naturalibus, artificialibus, politicis, super- naturalibus, unio necessaria est, unio commedatur; si divisio interveniat, mox sublequitur & desola- tio. Secum ergo Christiani toto corde unionem, concordiam, charitatem, eliminata omni simulta- te, odio, contentione, quandoquidem lapides su- mus ejusdem domus, ligna ejusdem navis, grana ejusdem panis, oves ejusdem gregis, milites ejus- dem exercitus, incolae ejusdem civitatis, subditi ejusdem regni, fratres ejusdem familiae, membra ejusdem corporis, filii ejusdem Ecclesiae militan- tis, adspirantes ad unioem indissolubilem & inde-

Christus quare Pharisaus respondet.
De 1.
no conse-
vans.

solabi-

solabilem Ecclesiam triumphantis. Si unitatem se-
demur; nec animis dividamur in obsequio ejus-
dem Regis nostri Christi, fortes erimus contra ex-
ercitum omnium diaboli, & contra vires inferni, nec
nobis poterunt prevalere omnes potestates adver-
sarie: sed regnum Dei in nobis permanebit firmum
& ineludibile, regnum scilicet gratie & fidei per-
fecte, perducens tandem ad regnum glorie con-
summatae.

Resp. 2. Secunda ratio continetur in illis verbis: *Si in Beel-
zebub ejicio demonia, filii vestri in quo ejiciunt? Ideo
judices vestri erunt.* Quali dicat: Vos fatemini quod
filii vestri, qui inter vos sunt Exorcistae, nov erunt
invocatione virtutis divinae demonia ejicere; im-
mo idem fatemini de Apostolis meis, quia de illis
non dicitis, quod in virtute demonis ejiciant dae-
monia, cum tamen non infrequenter demonia per
iplos ejici videritis. Quare ergo aliter judicatis de
me? Cum idem opus videatis in me, & in illis,
cur non idem est iudicium vestrum de me & de
illis? Utique invidia in vobis iudicium perturbat:
ubique illa fuerit iudex, quae recta sunt, dis-
torta esse pronunciat, pravam lance omnia ponde-
rans. Sed filii illi vestri, sive Exorcistae, sive Apo-
stoli, in aequissimo illo iudicii die iudices vestri
erunt, volque accubant & condemnabunt, mani-
feste contestantes nonnulli ex malitia me ignomi-
nia tantam vobis affectum esse. *Si autem in digito
Dei ejicio demonia,* cum id longe majori potestate
praesentem, quam filii vestri, me agnosceret debere-
tis tamquam Messiam, qui ad vos veni annuncians
regnum Dei, & destruens regnum diaboli. Ego
enim sum fortior ille, qui fortem armatum custo-
dientem atrium & palatium suum veni alligare,
& dispergere arma in quibus confidit, & spolia sua
distribuere; peccatum scilicet superando, in quo
vires ejus sitae sunt; chyrographum decreti in quo
confidit distringendo, & affigendo illud cruci vi-
ctoriae meae trophaeo; mundum ab infidelitate, &
idolorum superstitioso cultu, quo per illum deti-
netur eripiendum; animas tamquam spolia ejus mihi
vendicando, & distribuendo militibus meis An-
gelis, ut eas conservent & custodiant. Haec autem
omnia ago in digito Dei, hoc est in virtute Spi-
ritus sancti. Haec est summaria interpretatio ser-
monis & ratiocinationis Christi. Digitum autem
Dei vocat Spiritum sanctum. Unde dicit: *Si ergo in
spiritu Dei ejicio demonia:* Multis autem rationibus
vocatur *Digitus Dei*. 1. Quia sicut brachium, & ma-
nus oritur ex corpore, digitus autem ex brachio
& corpore, simul existens ejusdem cum illis natu-
rae: Sic Spiritus S. procedit a filio, qui *brachium Dei*
in scripturis nominatur; procedit etiam a Patre ejus-
dem existens cum illis substantiae. 2. Quia sicut in
digitis qui sunt in una eademque manu, maxime
apparet partitionatae hic diversa Spiritus S. dona de-
signantur, manente eodem spiritu, qui omnia ope-
ratur in nobis. 3. Quia digito quippe iam indicamus.
Sic Spiritus S. (*dextra Dei tu digitus*) *index*, est

Luc. 10.

**Spiritus S. cur di-
catur di-
gitus Dei**
Matt. 12.
Mat. 12.
Mat. 12.

indicans nobis quaecumque sancta & salutaria sunt
per inspirationes suas. Hic est index qui viam nobis
indicat in caelum, ut per eam pergamus, indicat
etiam nobis viam ad infernum, ut ab ea recedamus,
indicat nobis hostis infidias & tentationes, ut
caveamus, indicat quoque confilia. Scarma quibus
contra eas communiatur. Indicat nobis vitiorum
turpitudinem, luxuriae, gulae, invidiae, indicat & vir-
tutum pulchritudinem, castitatis, temperantiae, pa-
tientiae. 4. quia digitus subilia omnia opera per-
agit cum perfectione, scribit, sargit, acu pingit: ita
Spiritus S. est qui in corde nostro legem Dei exarat,
difficillam animae vestrae reparat & exornat, colo-
res celestes virtutum depingit, & amorem inculp-
pit divinum animis nostris. Verè ergo de illo canimus:
dextra Dei tu digitus.

Tertia ratio insinuat in his verbis: *Qui non est me-
cum, contra me est, & qui non colligit mecum, disper-
git.* Quali dicat: Satanás cujus virtute me dicitis eji-
cere demonia, non solum mecum non est, sed est
contra me, ideoque nihil mihi cum illo commercii.
Ipse non colligit mecum homines in vitam, sed
dispergit in mortem: non congregat in horreum
Dei grana electa, sed illa conatur dispergere, &
disperdere. Ego sum Pastor oves convocans: ille
est lupus illas a me avocans. Ego illas volo offerre,
ipse rapere studet & auferre. Ego in fidei unitate
omnes coadunare oportet, ipse dividit illos per
sectas & schismata, per haereticos & idola. Ego cha-
ritatem & concordiam, pacemque ubique praedi-
co, & commendo: ipse odia, iugiales, bella ubi-
que seminat. Quid ergo mihi cum illo, aut ipsi
mecum, cum opera ipsius plane mihi adversentur?
Equidem hoc Christus de demone pronunciat,
sed etiam generaliter verum est: *Qui cum Christo
non est, adversus illum est, qui non colligit cum ipso,
dispergit.* Unusquisque ergo ad cor suum ingressus,
videat an eum Christo sit, an eum Christo colligat
Si vitam quis instituit, & opera sua agit quasi
in praesentia Dei & Judicis Christi, cum ipso
est: Si ejus quaerit honorem & gloriam, cum ipso
colligit. Si charitatem & unitatem amet, cum ipso
colligit & in ipso est: *Deus charitas est, qui manet
in charitate, in Deo manet, & Deus in ipso.* Si purita-
tem conscientiae sectetur, & in veritate ambulat,
societatem habet cum Patre & cum filio ejus Iesu
Christo, & ambulat cum ipso. Si voluptates
opes, honores contemnit, cum Christo est, cum,
Christo colligit, animam a vanis seculi distractio-
nibus segregans, & ad sanctam unionem adspi-
rans. Sic e contra, si quis in gratia Dei non est, ad-
versus Christum est, ei que inimicus est. Nulla
hic neutralitas repemii potest qui Christo non ad-
haeret, hoc ipso conjungitur diabolo. In Principi-
bus hujus saeculi verum est, quod aliqui ei possunt
non adherere, nec tamen ideo contrarii debent
esse, quia cum non sint illis subditi, nec pro eis,
nec contra eos tenentur stare. Sed cum omnes Chri-
sto sint subditi, si ei non adherent, si pro illo
non

Resp. 3.
Christus
& Satan
sibi con-
trarii.

1. Ioh. 4.

non stent, contra eum stare censentur, quia cum neutralitatem non possint fovere, tenentur illi favere. Si sibi complacent in aliquo peccato, impossibile est, ut sic cum Christo, non enim potest superbia cum humilitatis dnce, nec luxuria cum castitatis auctore, nec mendacium cum Veritate societatem habere. Qui ad opes, voluptates, honores animo dispersus totus est, non potest cum Christo colligere. Colligit mundus peccata urgete demone (sicut dispersus per Aegyptum colligebat populus Israel palcas, urgente Pharaone) sed haec sunt fometa ignis, ut possint in ejus societate aeternum ardere. Colligunt filii Dei bona opera, virtutes, & merita, urgente Christo, ut possint aeternum frui gloria cum ipso, quicumque enim fuerit cum ipso in hac vita, indivisim ei adhaerebit & in altera. Concludamus & dicamus.

Conclu-
sio.

Epice a nobis, o Domine Iesu, demonium mutuum, ut peccata nostra valeamus confiteri, divinas laudes decantare, proximumque lingua benedicta edificare. Epice ipsum Beelzebub, Deum muscarum, qui impias & impuras cogitationes ac suggestiones nobis immitit, tamquam muscas mordentes & aculeatas, quae aculeum peccati nostrae figant conscientiae. Fuga etiam demonium loquax, ad distractiones, contumelias, juramenta, turpiloquia non impellens. Alliga fortiter, ne ultra possit nobis nocere, diripe vasa ejus & spolia, animas quas peccati vinculis tenebat irretitas, vendica illas tibi, in brachio tuo, quia tuae sunt. Et quia in digito Dei potens es omne demonium fugare, ipsum fortem alligare, etiam illo digito indica nobis quae salutaria sunt. Illo digito scribe in cordibus nostris quae tibi placita sunt, illo digito inculpe animi nostri tabulis zelum gloriae tuae, zelum salutis nostrae, ut omnia nostra opera agamus in conspectu praesentiae tuae, ut simus semper tecum, & stemus pro te. Ut colligamus tecum, donec colligamur a te tamquam oves in aeternitatis pascua introducenda, tamquam segetes maturae in fasciculo viventium in horrea tua collocanda.

DOOMINICA IV. QUADRAG.

LECT. 12.
tripartita.

Cum sublevarisset oculos Iesus, & videret multitudinem dixit ad Philippum, unde venimus hanc? Joan. 6.

Pars II.
De secissu
Christi in
desertum,
& plebis
sequela.

Secessit Christus in locum desertum transfretando mare Galilee, siue lacum magnum Genesareth, qui maro nominatur more Hebraeo, congregationes enim aquarum vocant maria. Dicitur quoque mare Tyberiadis, quia adiacet urbi quae ab Herode in gratiam Tyberii Caesaris exstructa Tyberias vocata fuit ex nomine ipsius, sicut ex nomine Philippi, Caroli, Mariae, Philippopolim, Caropolim, Mariopolim nostra habet vicinia, quia iustus Philippi Regis, Caroli Ducis, Mariae Reginae edificatae sunt. Causam autem hujus secissus Christi

in locum desertum indicat Matth. cap. 14. fuisse nuntium acceptum de nece Baptistae: sic enim habet: Venientes discipuli Ioanni nuntiarunt ei Iesu. Quod cum audisset, secessit inde in navicula in locum desertum sorsum, & cum audisset turba, secuta sunt eum pedes de civitatibus. Explicans hunc locum S. Hierony. triplicem insinuat rationem huius recessus Christi.

Primum his verbis exprimit: Secessit Christus parans inimica, ut homicidium homicida iungerent, se esse homicidam, scilicet Joannis homicidium Christi iungere poruisset Herodes insigante Herodiade, quae illum sanguinem sicut barba, qui se incestis ejus nuptijs opponerebat & aulae Herodianae scelera arguebant. Christus autem cum libertate arguebat vitia, non solum Pharisaeorum, sed & Principum. Unde dicunt ei quidam ex Pharisaeis: Exi & vade hinc, quia Herodes vult te occidere. Respondit autem illis Christus: Ite & dicitis vulpi illi: Ecce hodie & cras, & tertio die consumor. Ostendit his verbis se ob Herodis terrorem non minus libere locuturum. Vulpem appellat propter dolositatem & malitiam per quam putatur simulasse se invitum occidere Baptistam. Vulpem etiam vocat, quia tortorose incedens erat & facidus, pecunieque rapax cum veritate.

1. Causa
secessus
Christi.

LMC. 130

Secundam rationem exprimit S. Hieron. his verbis: Secessit in diem Pascha, i. m. ad iherosolimam. Nimirum necdum venerat hora ejus. Propterea etiam dixit Pharisaeis, qui metum ei Herodis incute-re volebant: Oportet me hodie, & cras, & sequenti die ambulare, quia non capit Prophetam perire extra Ierosolimam. Quasi dicat: ne vos, o Pharisaei, nec Herodes, nec quispiam alius brevius potest efficeret tempus meum, quam ego velim: in mea est potestate, non illius, vita mea. Unde miracula perficimus quo usque mihi placeverit, & hodie, & cras, id est, & hoc praesenti tempore & mox futuro, & tertio die, hoc est post aliquod temporis spatium: consummabor per mortem & passionem, omnibus officii mei partibus expletis. Habeo ergo adhuc aliquod tempus ad ambulandum & perficiendum ieiunium mihi munus, & postea in Ierosolimam oportet me Prophetam interficere: nec alio loco interficiar, nec alio tempore, quam illo quod decrevit Pater. Sciens ergo Christus quod in Ierosolimam, & in die Pascha mori debebat audiens: necem Joannis, secessit in desertum locum, suam differens ipse necem usque ad tempus decretum. Et ut advertit S. Hieron. recte Evangelista Matthaeus dixit: Secessit, non vero fugit, ut persecutores magis vitasse significetur, quam timuisse.

2. Causa

Tertiam rationem exprimit Hieronymus his verbis: Recessit, ut nobis praeberet exemplum ultro tradentium se remeritatis. Quia non omnes eadem constantia perseverant in tormento, quae se torquentes offerunt. Exemplum hoc imitati sunt Sancti, qui ut adversus persecutores legitime certarent, cum abclinantibus quae receretur, declinabant, & se ab icondebant. Sancti.

3. Causa

Persecutiones
adversus
declinans.

Causa